شنبه
۲ آبان ۱۴۰۵- ۱۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ - ۲۴ اکتبر ۲۰۲۶- شماره ۳۱۶۱-پیاپی ۴۴۷۹

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸ - ۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶

ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com

تلفن: ۸۲۱۹۰ (داخلی-۱۰۸)

توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۱۰۵۲۸۸

تهران، خیابان قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶- کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱

روابط عمومی: pr@smtnews.ir

چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com http://eitaa.com/smtnews
https://ble.ir/smtnews

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

عکس روز

جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران

منبع: ایرنا

گزارش خبری

آمار مهم‌ترین ابزار برنامه‌ریزی

در دنیای امروز، اقتصاد به یکی از مهم‌ترین ارکان هر جامعه تبدیل شده است. هر چند این موضوع از دیرباز به صورت‌های مختلف خود را بروز داده است اما به ویژه طی ۲۵۰ سال گذشته که اقتصاد به عنوان یک علم نوین تئوریزه شد، اقتصاد به یکی از قدرتمندترین ابزارهای هر کشوری به منظور حضور در صحنه‌های جهانی بدل شده است؛ به گونه‌ای که امروزه قدرت هر کشوری عملاً بر اساس توانایی‌های اقتصادی آن سنجیده می‌شود. در واقع، حتی قدرت نظامی و سیاسی کشورها در روابط بین‌الملل به نوعی از قدرت اقتصادی آنها نشات می‌گیرد.

نقش آمار در تصمیم سازی ها

در این میان، آمار و اطلاعات اقتصادی یکی از ستون‌های تشکیل‌دهنده این قدرت هستند و معمولاً کشورهایی که دارای قدرت اقتصادی بالایی در سطوح بین‌المللی هستند، از نظام آماری بسیار قوی، پیشرفته و به روز نیز برخوردارند. نقش آمار و اطلاعات اقتصادی در دنیای امروز به حدی افزایش یافته که دیگر حتی تصور تحلیل اقتصادی، پیش‌بینی سطوح آینده و برنامه‌ریزی در لایه‌های مختلف کلان، منطقه‌ای و خرد برای بنگاه‌ها، بدون در دست داشتن آمار دقیق و قابل اعتماد، غیرممکن تلقی می‌شود. در واقع، آمار و اطلاعات دقیق، مهم‌ترین ابزار برای تصمیم‌سازان و سیاستگذاران به منظور برنامه‌ریزی آینده با کمترین هزینه ممکن است و در نتیجه، نبود آمار دقیق، به موقع و قابل اتکا عملاً جامعه را در باتلاق یک فضای بلاتکلیفی که قدرت تصمیم‌گیری خود را از دست داده، فرو خواهد برد.

نقش آمار در عصر اطلاعات به قدری بدیهی است که نظام آماری کشورها و حجم و کیفیت بانک‌های اطلاعاتی آنها نه‌تنها یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌رود، بلکه متقابلاً نیز سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی کشورها بدون در اختیار داشتن آمار کافی، صحیح، دقیق و بهنگام ممکن نیست.

بخشی از فقدان برنامه‌ریزی فعالیت‌های آماری را می‌توان به نبود یک نظام تصمیم‌گیری منسجم در کلیه زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی یا به تعبیری فقدان یک «نظام و مدل توسعه منسجم» که مورد اجماع قاطبه سیاستگذاران، دولتمردان و برنامه‌ریزان در کشور است، نسبت داد چرا که مجموعه مرکز آمار ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و واحدهای تولید آمار سایر دستگاه‌های مختلف حاکمیتی، به دلیل شفاف نبودن نوع و جهت رابطه بین فعالیت‌هایشان با یکدیگر و فقدان تقسیم‌کار بین واحدهای مزبور، چیزی به نام ارکان یک نظام را محقق نمی‌سازند.

از سوی دیگر، واحدهای مستقل مزبور، چون عملکردهای آماری مستقل دارند و با هم ارتباط ارگانیک و سیستماتیک ندارند، در قالب اصول و قواعد یکسان و متمرکز عمل نمی‌کنند و لذا جمعاً، مجموعه‌ای به‌نام نظام آماری را تشکیل نمی‌دهند. حلقه مفقوده‌ای که در این میان عامل ازهم‌گسیختگی است، نظام تصمیم‌گیری حاکم بر مجموعه فعالیت‌های مذکور است که وجود خارجی ندارد و فقدان آن، شفافیت ارتباط بین واحدها، تقسیم‌کار و حدود و ثغور اختیارات و وظایف آنها را مخدوش ساخته است. اهمیت آمار در اقتصاد را نمی توان به هیچ شکل ممکن توجیه کرد. حرکت و تصمیم‌گیری عاملان اقتصادی در فضایی که آمار دقیق، شفاف و بهنگام در آن وجود نداشته باشد، بسان «رانندگی در مه» است. هر چه غلظت این مه بیشتر باشد، امکان اندازه‌گیری احتمال تصادف هم کاهش خواهد یافت. در چنین شرایطی، نخستین چیزی که قربانی می‌شود، چشم‌انداز است. در نبود چشم‌انداز در هر سیستمی، بهترین و عقلانی‌ترین واکنش هم، «بی‌عملی» است چرا که هر عملی می‌تواند تبعات منفی بسیار بیشتری نسبت به حالت سکون به وجود آورد.

آمار، این امکان را برای ما فراهم می‌آورد که بتوانیم با کشف روابط بین آنها، قدرت پیش‌بینی متغیرهای اقتصادی را برای خود و سایرین، فراهم آوریم. در واقع، نظریات و مدل‌های اقتصادی لزوماً باید در یک بستر آزمون آماری مورد راستی‌آزمایی قرار گیرند تا عاملان و فعالان اقتصادی قادر به استفاده بهینه از آنها باشند.

از سوی دیگر، تصمیم‌گیران اقتصادی لزوماً تصمیم‌سازان اقتصادی نیستند و در بیشتر کشورهای دنیا، تصمیم‌گیران از طریق یک مجموعه تخصصی در حوزه‌های مختلف پشتیبانی می‌شوند. این تصمیم‌سازان نیز لزوماً در حوزه خود متخصص و واجد صلاحیت لازم برای تحلیل مسائل مبتلابه هستند. آمارسازی و انتشار آمار غلط در سطح ملی، عملاً تصمیم‌سازان را از چرخه تصمیم‌گیری خارج کرده، نگاه سیاسی را بر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و تخصصی مسلط می‌کند. پرواضح است که تسلط نگاه سیاسی بر ارکان یک جامعه، به ویژه در شرایطی که امکان تغییرات آوانگارد سیاسی وجود داشته باشد، کل سیستم اقتصادی را دچار نااطمینانی و بروز تکانه‌های شدید می‌کند.

جلوگیری از نوسانات اقتصادی و انحراف در برنامه‌ریزی

از سوی دیگر آمارسازی، جامعه را دچار فرازوفرودهای غیرقابل‌اجتناب و ناخوشایند می‌کند و در عمل اقتصاد را از حرکت در مسیر توسعه بازمی‌دارد. این پدیده از آنجا ناشی می‌شود که عاملان اقتصادی به هر حال ناچارند از اطلاعات موجود برای تصمیم‌گیری استفاده کنند. وقتی آمار دستکاری می‌شود، منبعث از این آمار، عاملان اقتصادی به سمت بخش‌های خاصی از اقتصاد که مطابق با آن آمار از بازده و حاشیه سود بهتری برخوردارند سوق داده می‌شوند. نتیجه چنین وضعیتی، بروز تکانه‌های شدید در یکسری از بخش‌های اقتصادی، تراکم یا فرار سرمایه از آنها و در نهایت، بروز نوسانات غیرقابل پیش‌بینی و از بین رفتن ثبات در سیستم اقتصادی است که یکی از مهم‌ترین آفت‌های رشد و توسعه اقتصادی محسوب می‌شود. تجربه نشان داده است تمام کارشناسان و تحلیلگران اقتصادی در عمل و در نهایت به منظور ارائه هر نوع تحلیل، مدل‌سازی، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی چه در سطح کلان و چه در سطح بنگاه‌های خرد، به آمار و اطلاعات رسمی منتشرشده اتکا خواهند کرد حتی اگر به میزان صحت این اطلاعات مشکوک هم باشند چرا که در نبود هر نوع آمار دیگر، چاره‌ای جز استفاده از آمار موجود نخواهد بود.

نتیجه چنین فرآیندی، عدم توجه تحلیلگران به حساسیت‌ها و متغیرهای تاثیرگذار بر موضوع مورد بررسی است که به تبع آن، پیش‌بینی‌های لازم برای مواجهه با پیامدهای آتی و تغییرات احتمالی برای آنان غیرممکن خواهد شد. در چنین فرآیندی، چاره‌اندیشی لازم برای تغییرات احتمالی که بر مبنای آمار درست قابل انجام بود، ممکن نبوده و عملاً برنامه‌ریزی به انحراف کشیده می‌شود. به عبارت دیگر، تحلیل و پیش‌بینی با استفاده از آمارهای غیرواقعی و دستکاری‌شده، نتایجی را نشان می‌دهد که با واقعیت‌های موجود فاصله بسیاری خواهد داشت.

خلق ارزش و پرهیز از آزمون و خطا

آمار و تولید آن، به خودی خود، کارگشا نیست بلکه آمار زمانی ارزش‌افزاست که در بستر مدل‌های نظری، میزان توانایی آنها را در تبیین و توضیح پدیده‌های پیرامون، به بوته آزمون بسپارد. در واقع، تولید آمار، یک فرآیند بسیار هزینه‌بر است که از قبل تولید آن، نمی‌توان به خلق ارزش بلاواسطه، خوش‌بین بود بلکه، خلق ارزش از آمار، زمانی میسر می‌شود، که اطلاعات آن، در یک بستر نظری، به فهم بهتر ما از مدل‌های نظری، یاری رساند. از این منظر، انتقاداتی به برخی از مراکز تهیه آمار، به ویژه مرکز آمار ایران وارد است که با فروش آمار تهیه‌شده قصد دارد، بخشی از هزینه‌های تولید آمار را، پوشش دهد در حالی که، آنچه در تولید آمار ارزش‌افزاست، نه تولید و فروش آن، بلکه، تحلیل آن بر پایه مدل‌ها و نظریات علمی است.

به هر روی، علاوه بر این موضوع، آمار دقیق و بهنگام، امکان آزمون کردن مدل‌های نظری و در نتیجه، پرهیز از آزمون و خطا را فراهم می‌آورد. در تئوری سیستم‌ها، گزاره‌ای هست که می‌گوید: لزومی ندارد که یک مدل به اجرا گذاشته شود و نتایج آن مشاهده شود تا سپس نسبت به درستی یا نادرستی آن، قضاوت صورت گیرد بلکه، از ورودی‌های یک سیستم، می‌توان خروجی‌های آن را، پیش‌بینی کرد. اما این مهم و پرهیز از آزمون و خطا، که گاه نتایج غیرقابل جبرانی را پدید می‌آورد، مستلزم در اختیار داشتن خروجی آماری دقیق از یک نظام آماری به‌روز و کارآمد است.

سالم‌سازی فضای کسب و کار

در گزارش‌های بین‌المللی فضای کسب و کار (Doing Business)، شاخص‌هایی که مبنای رتبه‌بندی و مقایسه کشورهای مختلف در حوزه فضای کسب و کار قرار می‌گیرند عبارتند از: شروع کسب و کار (فرآیند ثبت شرکت)، اخذ مجوزها (تمامی فرآیندهای لازم‌الرعایه از اخذ مجوز تا تاسیس و راه‌اندازی یک فعالیت اقتصادی)، استخدام و اخراج نیروی کار، ثبت مالکیت (فرآیندهای لازم جهت ثبت دارایی در دفاتر اسناد رسمی)، اخذ اعتبار، حمایت از سرمایه‌گذاران (سهامداران)، پرداخت مالیات، تجارت فرامرزی، الزام‌آور بودن قراردادها و انحلال فعالیت، که یکی از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده برای تمایل به سرمایه‌گذاری در کشورهای مختلف برای سرمایه‌گذاران بین‌المللی است. نگاهی به زیرشاخص‌های این رتبه‌بندی نشان می‌دهد که اغلب آنها، نیازمند وجود یک نظام آماری دقیق و به‌روزشده هستند تا سازمان‌های بین‌المللی را قادر سازد، رتبه‌بندی کشورهای مختلف را بر اساس آن، تبیین و تدوین کنند.

به طور مثال، پرداخت مالیات و تجارت برون‌مرزی، دو شاخص بسیار مهم در کسب رتبه مناسب توسط هر کشوری هستند که به‌دست آوردن نمره بالا در این دو شاخص، نیازمند وجود شبکه‌های آماری و بانک‌های اطلاعاتی دقیق از شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی است. اغلب مشاهده شده است که نبود آمار دقیق از نحوه فعالیت شرکت‌ها، خود به عاملی برای سقوط رتبه‌بندی کشورها، بدل شده است.

همچنین، نگاهی به شاخص ادراک فساد (Corruption Perception Index) که از جمله مهم‌ترین شاخص‌های بین‌المللی برای اتخاذ تصمیم سرمایه‌گذاران بین‌المللی در ورود سرمایه‌های خود به یک کشور خاص است، نشان‌دهنده اهمیت بالای نظام آماری دقیق در کسب رتبه مناسب در این حوزه است. شاخص‌هایی همچون تجارت بین‌المللی، گزارش رقابت جهانی، شاخص‌های اخلاقی و فساد شرکت‌ها و شاخص‌های حکمرانی موجود در این رتبه‌بندی، دوباره، نگاه‌ها را به سمت نظام کارآمد آماری در کشور، معطوف می‌دارد.

جمع‌بندی

ضرورت تحول نظام آماری، شرط لازم برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی است. تحقق این امر دشوار، بدون اتکا به برنامه‌ریزی منسجم، همه‌جانبه، واقع‌گرایانه و مبتنی بر مشارکت کلیه نهادهای ذی‌مدخل، میسر نخواهد بود. نخستین لازمه برنامه‌ریزی توسعه نیز وجود یک نظام آماری کارا و دسترسی به ابزارهای آماری مناسب است. نظام آماری مورد نظر اگر بخواهد برای اهداف برنامه‌ریزی مفید باشد لازم است شفاف، بهنگام، مبتنی بر مفاهیم صحیح آماری و مستقل عمل کند که درحال‌حاضر مشکلات مهمی در همه این زمینه‌ها احساس می‌شود و هنوز ما با نقطه مطلوب فاصله داریم. این مسئله هم صرفاً به نهادهای آماری بازنمی‌گردد بلکه به نظر می‌رسد، علت‌العلل این موضوع را باید در نبود یک مدل توسعه مشخص و مدون، در اقتصاد ایران، عنوان کرد.

ارتقای نظام آماری باید در هر سه سطح تهیه، انتشار و استفاده از آمار صورت گیرد. در زمینه تهیه آمار قبل از هر چیز پیروی دستگاه‌های اجرایی و نهاد تخصصی آمار از استانداردهای صحیح آماری ضرورت دارد. به خصوص درحال‌حاضر دستگاه‌های اجرایی به عنوان نهادهای تهیه آمارهای تخصصی از استانداردهای موجود آماری برای تهیه آمار استفاده نمی‌کنند.

از سوی دیگر، نظام آماری کشور را نباید به تهیه و انتشار آمار محدود کرد. همچنین، مشکلاتی در استفاده از آمارها نیز وجود دارد؛ بعضاً مشاهده می‌شود کاربران آمار و حتی نهادهای رسمی به دلخواه و سلیقه خود و بسته به اینکه فضا چگونه اقتضا کند، از منابع آماری مختلف برای گزارش عملکرد یا تحلیل وضعیت استفاده می‌کنند که این مسئله نه‌تنها انحراف در عملکردها و تحلیل‌ها را ایجاد می‌کند بلکه به طور بالقوه، اعتماد به اطلاعات منتشرشده و نیز نهادهای آماری را، مخدوش می‌کند.

برنامه‌ریزی برای آینده در گرو آمار صحیح

ایرانیان از جمله ملت‌هایی هستند که علاوه بر نقشی که در گسترش تمدن بشری و علوم داشتند در زمینه آمار و برنامه‌ریزی پیشرو بوده‌اند. در ایران باستان سرشماری‌های عمومی جمعیت برای دریافت مالیات سرانه و تعیین شماره مردان قادر به جنگ، انجام می‌شده است.

در دوره ساسانیان سرشماری سربازان تا بدانجا اهمیت داشت که نبود امکانات پیشرفته برای سرشماری دست به اقدام ابتکاری و جالبی می‌زدند بدین ترتیب که سبدی پر از تیر قبل و بعد از جنگ در مکانی نزدیک به میدان جنگ قرار می‌دادند و سربازانی که به جنگ می‌رفتند تیری در سبد می‌انداختند و آن را شمارش می‌کردند، در انتهای جنگ هم باقیمانده سپاه، تیر را از سبد برمی‌داشتند که نشان دهنده تعداد کشته‌ها و اسیران بود.

نخستین سرشماری جمعیتی ایران به روش نوین نیز در سال ۱۲۶۴ شمسی و در سطحی محدود در زمان ناصرالدین شاه قاجار به عمل آمد.

در بیشتر کشورهای جهان سرشماری نفوس به فاصله ۵ تا ۱۰ سال یک بار انجام می‌شود و در کشور ما نیز در گذشته با فاصله ۱۰ سال یک بار و اکنون با فاصله ۵ سال یک بار انجام شود. آمار دقیق در تصمیم‌گیری‌ها موثر بوده و وجود بیشتر نقص‌ها و کاستی‌ها در برنامه‌ریزی‌ها به دلیل بخشی از آمار نامرتب و نامنظم بوده است.

به عبارت دیگر بدون اطلاعات دقیق نمی‌توان برنامه‌ریزی کرد و شاهد اجرای عدالت در توزیع امکانات و موضوعات مختلف بود و این مسئله مهمی است که رهبر معظم انقلاب بارها در فرمایشات خود توجه مسئولان را به اهمیت آمار و سرشماری خواستار شده‌اند.

تعریف نظام آماری

واژه آمار در زبان لاتین به معنای حالت، وضعیت یا موقعیت است اما در ایران کلمه آمار از مصدر اوستایی به معنای حساب، شمردن، شمارش و به یاد داشتن گرفته شده است، بنابراین واژه‌ای کاملا پارسی است که در دوره‌های مختلف با گویش‌های متفاوت مورد استفاده قرار گرفته است.

آمارشناسان معتقدند که یکی از دلایل عمران و آبادانی ایران در قرون گذشته شناخت ایرانیان از سرشماری و آمارگیری و به کارگیری آن در برنامه‌ریزی برای آبادانی کشور بوده است به نحوی که بسیاری از کشورهای آن زمان از جمله یونان، عثمانی و... به تقلید از ایرانیان از روش سرشماری استفاده می‌کردند.

رامین کاملی کارشناس آمار درباره تعریف آمار و حوزه‌های نظری این رشته می‌گوید: آمار علمی است که درباره جمع‌آوری، تنظیم، تحلیل و تفسیر داده‌های اطلاعاتی سخن می‌گوید و به مجموعه فعالیت‌ها و خدماتی اطلاق می‌شود که شامل طراحی، برنامه‌ریزی، گردآوری، سرشماری، نمونه‌گیری، کدگذاری، طبقه‌بندی، ارزشیابی، تجزیه و تحلیل و نهایتا چاپ و انتشار می‌باشد و در فواصل ۱۰ سال یک بار یا پنج سال یک بار در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

وی اضافه می‌کند: در آمارگیری معمولا دو جنبه بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد نخست سرشماری جمعیت است که به صورت جریان کامل جمع‌آوری، ارزشیابی، تجزیه و تحلیل و انتشار داده‌های جمعیتی، اجتماعی و اقتصادی تمام افراد کشور یا منطقه‌ای مشخص از کشور در یک زمان معین صورت می‌گیرد و مورد بعدی سرشماری مسکن به صورت جمع‌آوری داده‌های آماری از تمامی واحدهای مسکونی و ساکنان یک کشور یا یک منطقه مشخص در مدت زمان معین انجام می‌شود.

این کارشناس همچنین تصریح می‌کند: البته آمارگیری فقط به این دو جنبه محدود نمی‌شود و می‌تواند شامل موارد متعدد باشد مثلا طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار، طرح آمارگیری و سطح برآورد مناطق شهری، روستایی و استان‌های کل کشور، سرشماری جمعیت و نفوس از لحاظ سطح علمی و سواد و... اما در هر صورت آمارگیری به هر روش، در هر زمان و یا هر هدفی صورت گیرد شامل جمع‌آوری داده‌هایی مفید و قابل استفاده است که در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرند تا از آنها برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی استفاده شود.

وی خاطرنشان می‌کند: آمار به منزله ابزاری مفید برای تصمیم‌گیری، طراحی، سیاستگذاری و ارزیابی عملکرد مدیریتی در بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است که از طریق آن برنامه‌ریزان و طراحان سیاست می‌توانند به آرمان‌ها و اهداف مورد نظر خود برای پیشرفت‌های اقتصادی، سازندگی و آبادانی کشور دست یابند.

وی تصریح می‌کند: مدیران و برنامه‌ریزان بدون داشتن یک برنامه جامع آماری و داده‌های اطلاعاتی نمی‌توانند در زمینه مسائل شهری و زیرساختی مانند معابر، ساختمان‌ها، تجهیزات حمل‌ونقل، قوانین و مقررات و... تصمیم‌گیری کنند و آمار یکی از مهم‌ترین ابزارها و مکانیسم‌های تحقق این مهم است.

به اعتقاد این کارشناس، آمار و سرشماری یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر کیفیت مدیریت شهری است و در جمع‌آوری داده‌ها باید نهایت دقت به کار گرفته شود تا اطلاعات جامع و دقیقی به دست‌اید و برنامه‌ریزی‌های مناسب و هوشمندانه‌ای برای نیازهای آینده کشور به مرحله اجرا درآید. این کارشناس آمار همچنین می‌گوید: برنامه‌ریزی‌های متکی بر داده‌های صحیح آماری یکی از رموز اصلی موفقیت و پیشرفت سازمان‌ها است و برنامه‌ریزان و مدیران اجرایی با اتکا به اطلاعات درست می‌توانند چالش‌ها و مشکلات آینده را پیش‌بینی و برای آنها چاره‌اندیشی کنند. وی تاکید می‌کند: در صورتی که آمار قابل اطمینان در سازمان وجود نداشته باشد برنامه‌ریزی با مشکل روبه رو شده و امکانات موجود در مسیر درست به کار گرفته نخواهد شد.

اهداف تأسیس یک نظام آماری

یکی از مهم‌ترین عوامل در برنامه‌ریزی و سیاستگذاری مجموعه مدیریتی هر کشوری برخورداری از اطلاعات و آمار صحیح است و بدون داشتن اطلاعات و آمار صحیح امکان برنامه‌ریزی وجود ندارد.

هدف از تأسیس یک نظام آماری داشتن تصویری روشن از واقعیت‌های موجود جامعه است تا ضمن شناسایی فرصت‌ها، نیازها و تنگناهای اساسی، برنامه‌ای جامع و کارآمد برای از میان بردن کاستی‌ها و نواقص تدوین و بر مشکلات کشور غلبه شود.

سارا راجیان کارشناس حسابداری در زمینه ضرورت برنامه‌ریزی، سرشماری و تأسیس نظام آماری می‌گوید: آمار در برنامه‌ریزی، مدیریت و نظارت برنامه‌های هر سازمان، نهاد و موسسه‌ای اعم از دولتی و خصوصی نقش مهمی دارد چرا که برنامه‌ریزی و تدوین برنامه مدون آمار عملی ممکن نیست.

وی اضافه می‌کند: نمایش وضعیت اقتصادی و تعیین خط‌مشی سیاست‌های اقتصادی، اطلاع‌رسانی آماری به منظور نقد و بررسی برنامه‌ها و عملکرد سازمان‌ها، صرفه‌جویی در وقت و زمان، پیش‌بینی مشکلات آینده، بحران‌ها و... از جمله اهدف تأسیس یک نظام آماری است. این کارشناس که در یک سازمان دولتی مشغول به کار است اضافه می‌کند: اداره بزرگی مانند شهرداری را در نظر بگیریم، ارائه خدمات به شهروندان د ر کلان شهرهایی مانند تهران یا شهرهای دیگر کشور هم بدون برخورداری از اطلاعات و آمار لازم امکان‌پذیر نیست.

در واقع نظام آماری شهرداری وظیفه دارد اطلاعات و آمار لازم را به صورت درست، دقیق و به موقع تهیه و در دسترس مدیران و کاربران قرار دهد تا از آنها برای سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در امور مختلف استفاده شود. در واقع بدون جمع‌آوری داده‌های اطلاعاتی و آماری مدیران سازمان‌های مختلف نمی‌توانند به نیازهای مخاطبان خود پاسخ دهند.